

สารจากบรรณาธิการ

สวัสดีค่ะ วันนี้เราพบกันในเดือนธันวาคม เดือนสุดท้ายของ ปี 2566 สามารถติดตามข้อมูลศัตรูพืชที่ต้องเฝ้าระวังได้เช่นเคย ช่วงนี้เข้าสู่ฤดูแล้ง สำหรับข้าว ให้เฝ้าระวังการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล โรคไหม้ และขอบใบแห้ง มันสำปะหลัง เฝ้าระวังเพลี้ยแป้ง โรครากเน่าโคนเน่า และใบด่างมันสำปะหลัง ยางพารา เฝ้าระวังโรคใบร่วงยางพารา และฝักเฝ้าระวัง หนอนกระทู้ผัก โรคราน้ำค้าง โรคราแป้ง เป็นต้น

สำหรับข่าวสารวิชาการ กอป. ฉบับนี้ คณะทำงานได้จัดทำข้อมูลวิชาการ เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย แนวทางการป้องกัน กำจัดแมลงวันหนอนชอนใบในพืชผัก ศัตรูตัวร้ายสร้างความเสียหายแก่ ผลผลิต คำจำกัดความของสูตรผสมของสารป้องกันกำจัดศัตรูพืช ตามการจัดแบ่งของ FAO เพื่อช่วยให้ผสมสารได้อย่างถูกต้องและมีความปลอดภัย รวมถึงการให้ปุ๋ยในระบบน้ำ เป็นวิธีการให้ปุ๋ยวิธีหนึ่งซึ่งจะช่วยเพิ่ม ประสิทธิภาพ การให้ปุ๋ยของพืชสามารถนำธาตุอาหารไปใช้ได้ทันที ช่วยลดการ สูญเสียธาตุอาหารได้ และสุดท้ายมาทำความรู้จักกับคลินิกพืช ว่ามีความสำคัญอย่างไร

คณะทำงานวิชาการ กอป. หวังว่าเนื้อหาสาระในฉบับนี้ ช่วยให้ข้อมูล เตือนการระบาด และความรู้ที่เป็นประโยชน์กับเจ้าหน้าที่และเกษตรกรทุกท่าน

ท้ายสุดนี้ ขอให้ทุกท่านมีความสุขในวันปีใหม่กับครอบครัว สวัสดิ์ปีใหม่ 2567

นางสาวนิธิตา รัตติโชติ
ประธานคณะทำงานวิชาการ กอป.

คณะทำงาน :

นางสาวอุดมศรี อุ๋นโชคดี นางสาวปวีณา คนยงค์ นางชิดชนก ไชยพงษ์
นางสาวรณภา โคนเย็น นางสาวสุดารัตน์ แซ่มซ้อย นางสาวสุภาพ ปิ่นแก้ว
นางสาวทานเอื้อ ชูช่วย นางสาวรินจาวรณ ยกธรรม และนางสาวจิณณ์วรา ยิ่งยง

เดือนฟ้าระดังศัตรูพืช

ประจำเดือนธันวาคม 2566

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

30-32 / 18-20°C

ฝน 0-10 มม.

ความชื้นสัมพัทธ์ 60-65 %

- ข้าว ระวัง เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล แมลงบั่ว โรคไหม้ โรคขอบใบแห้ง
- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง โรครากเน่าโคนเน่า โรคใบด่าง
- อ้อย ระวัง ตัวงหวดยาว โรคใบขาวอ้อย โรคเส้ดำ
- ไม้ผล ระวัง เพลี้ยไฟ เพลี้ยแป้ง โรคแอนแทรคโนส โรคราดำ โรคราแป้ง

ภาคตะวันออก

32-34 / 22-24°C

ฝน น้อยกว่า 10 มม.

ความชื้นสัมพัทธ์ 65-70 %

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง โรครากเน่าโคนเน่า โรคใบด่าง
- ไม้ผล ระวัง หนอนกินใบ โรคแอนแทรคโนส โรครากเน่าโคนเน่า โรคใบด่าง
- มะพร้าว ระวัง หนอนหัวดำ แมลงดำหนาม ไรสีขามะพร้าว
- ยางพารา ระวัง โรคใบร่วงชนิดใหม่ของยางพารา โรคใบร่วง โรคเส้นดำ

ภาคใต้

30-33 / 23-25°C

ฝน 60-260 มม.

ความชื้นสัมพัทธ์ 75-85 %

- ไม้ผล ระวัง หนอนกินใบ โรคแอนแทรคโนส โรครากเน่าโคนเน่า โรคใบจุดสาหร่าย
- มะพร้าว ระวัง หนอนหัวดำ แมลงดำหนาม หนอนกินใบ
- ยางพารา ระวัง โรคใบร่วงชนิดใหม่ของยางพารา โรครากขาว โรคเส้นดำ
- ปาล์มน้ำมัน ระวัง หนอนปลอกเล็ก โรคลำต้นเน่า โรคทะลายเน่า

ภาคเหนือ

30-32 / 17-19°C

ฝน 0-10 มม.

ความชื้นสัมพัทธ์ 60-65 %

- ข้าว ระวัง เพลี้ยกระโดดหลังขาว แมลงบั่ว โรคขอบใบแห้ง โรคไหม้
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด เพลี้ยอ่อน โรคราสนิม โรคน้ำค้าง โรคใบไหม้แผลใหญ่
- ไม้ผล ระวัง เพลี้ยแป้ง โรคแอนแทรคโนส โรครากเน่าโคนเน่า โรคใบจุด
- ผัก ระวัง หนอนคืบกะหล่ำ ตัวงหวดผัก โรคเน่าละในพืชตระกูลกะหล่ำ โรคน้ำค้าง โรคราแป้ง

ภาคกลาง

32-34 / 20-22°C

ฝน น้อยกว่า 10 มม.

ความชื้นสัมพัทธ์ 65-70 %

- ข้าว ระวัง เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล หนอนห่อใบข้าว โรคใบไหม้
- อ้อย ระวัง ตัวงหวดยาว หนอนกออ้อย โรคใบขาวอ้อย
- มะพร้าว ระวัง หนอนหัวดำ แมลงดำหนาม ตัวงวง
- ผัก ระวัง หนอนกระทู้ผัก หนอนใยผัก โรคราสนิมขาวผักบุ้ง โรคเน่าละในพืชตระกูลกะหล่ำ โรคใบจุด

ติดต่อ : สำนักงานเกษตรอำเภอ, สำนักงานเกษตรจังหวัด ใกล้เคียง

จัดทำโดย : กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร / ข้อมูลสภาพอากาศ : กรมอุตุนิยมวิทยา

เกษตร
สู่สังคมพัฒนา

แมลงวันหนอนชอนใบในพืชผัก

ในระยะเริ่มเข้าสู่ฤดูหนาวที่สภาพอากาศในช่วงเช้าจะเย็น หรือบางพื้นที่มีฝนตก เกษตรกรผู้ปลูกพืชผักควรเผื่อระวังและสำรวจหนอนแมลงวันชอนใบในพืชผัก สามารถพบการเข้าทำลายได้ทุกระยะการเจริญเติบโตของพืช

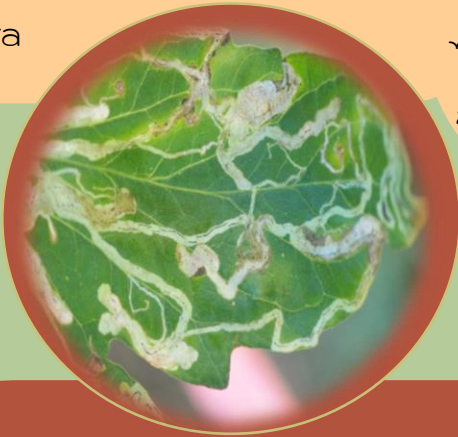
แมลงวันหนอนชอนใบ (Leaf Miner Flies)

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Liriomyza* spp.

วงศ์ Agromyzidae

อันดับ Diptera

ตัวเต็มวัยเป็นแมลงวันขนาดเล็กมีสีดำเหลือือง ในระยะหนอนมีลักษณะหัวแหลมท้ายแบน ไม่มีขา หนอนชอนไชภายในใบทำให้เกิดรอย สีขาว คดเคี้ยวไปมา

แนวทางการป้องกันและกำจัด

1. เฝ้าทำลายเศษซากใบมะเขือเทศที่ถูกหนอนแมลงวันชอนใบทำลาย จะช่วยลดการแพร่ระบาดได้ เนื่องจากดักแด้ที่อยู่ตามเศษซากใบมะเขือเทศจะถูกทำลายไป
2. สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่มีประสิทธิภาพ เช่น อีมาเมกตินเบนโซเอต 1.92% EC อัตรา 10 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อิมิดาโคลพริด 70% WG อัตรา 10 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ โทลเฟนไพแรด 16% EC อัตรา 20 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เบตา-ไซฟลูทริน 2.5% EC อัตรา 30 มิลลิลิตร ต่อน้ำ 20 ลิตร เมื่อพบการระบาด ฟ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช 2 ครั้งติดต่อกัน ทุก 5 วัน

56
56 ปี กรมส่งเสริมการเกษตร

ข่าวสารวิชาการ กอป.
ปีที่ 7 ฉบับที่ 12 เดือนธันวาคม 2566

สูตรผสมของสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชตามการจัดแบ่งของ FAO ที่มีในประเทศไทย

คำย่อ (code)	ชื่อเต็ม (term)	คำจำกัดความ (definition)
CS	capsule suspension	สารแขวนลอยแคปซูลในของเหลว ต้องผสมน้ำก่อนพ่น
EC	emulsifiable concentrate	สารผสมเข้มข้น สารออกฤทธิ์ (active ingredient) ละลายอยู่ในตัวทำละลาย (solvents) ผสมเป็นเนื้อเดียวกัน (homogeneous formulation) ต้องผสมน้ำก่อนพ่น เมื่อผสมน้ำมีลักษณะสีขาวขุ่น
EW	emulsion, oil in water	สารผสมเหลว สารเคมีละลายอยู่ในน้ำมัน เมื่อผสมน้ำจะได้ emulsion ในสภาพของละอองน้ำ
F	flowable concentrates	สารผสมแขวนลอยเข้มข้นอยู่ในรูปของครีมหรือของเหลวเข้มข้นสามารถรวมกับน้ำได้ดี
FS	flowable concentrate for seed treatment	สารผสมแขวนลอยที่มีสภาพคงที่ พร้อมใช้กับเมล็ดได้ทันที หรือหลังจากผสมน้ำ
G, GR	granular	สารผสมชนิดเม็ด ประกอบด้วยขนาดต่าง ๆ ได้แก่ 100-600 300-2,500 และ 2,000-6,000 ไมโครเมตร
GB	granular bait	เหยื่อพิษชนิดเม็ด
OD	oil-based suspension concentrates	สารเข้มข้นผสม organic solvent
SC	suspension concentrate (= flowable concentrate)	สารผสมแขวนลอยในสภาพคงที่ สารออกฤทธิ์อาจไม่ละลายในน้ำมันหรือน้ำ เมื่อผสมน้ำได้สารละลายสีขาวขุ่น
SG	water soluble granule	สารผสมเหลว เมื่อละลายน้ำจะได้สารละลายของสารออกฤทธิ์ในน้ำ
SL	soluble concentrate	สารผสมเหลว มีสีใสหรือขาวขุ่น ต้องผสมน้ำก่อนพ่น
SP	water soluble power	สารผสมชนิดผง ต้องผสมน้ำก่อนพ่น
WDG, WG	water dispersible granule	สารผสมชนิดเม็ด ต้องผสมน้ำก่อนพ่น
WP	wettable powder	สารผสมชนิดผง ต้องผสมน้ำก่อนพ่น
WS	water dispersible power for slurry seed treatment	สารผสมชนิดผง ต้องผสมน้ำในอัตราความเข้มข้นสูงก่อนใช้กับเมล็ด
ZC	microcapsule/suspension combinations	สารผสมแขวนลอยเข้มข้นผสมสารผสมแคปซูลแขวนลอย

ข้อมูลจาก : กรมวิชาการเกษตร

เรียงเรียงโดย : กลุ่มส่งเสริมการจัดการสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

กรมส่งเสริมการเกษตร

การให้ปุ๋ยในระบบน้ำ

(Fertigation)

เป็นวิธีการให้ปุ๋ยวิธีหนึ่ง โดยผสมปุ๋ยที่สามารถละลายน้ำได้หมดลงไปในระบบน้ำ เมื่อพืชดูดน้ำก็จะดูดธาตุอาหารไปพร้อมกัน ช่วยลดแรงงานในการใช้ปุ๋ย ลดการชะล้างปุ๋ยออกไปจากเขตรากพืช ช่วยให้การแพร่กระจายปุ๋ยสม่ำเสมอบริเวณรากพืช

ระบบน้ำที่เหมาะสมกับการให้ปุ๋ยไปพร้อมกัน คือ การให้น้ำแบบน้ำหยด และแบบฉีดฝอย Mini - Sprinkle

นอกจากการใส่ปุ๋ยไปพร้อมกับน้ำแล้ว ยังมีการใส่ยาปราบวัชพืช ยาป้องกันกำจัดศัตรูพืชลงไปในน้ำด้วย

ข้อดี

1. เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ปุ๋ยของพืช พืชสามารถนำธาตุอาหารไปใช้ได้ทันที ช่วยลดการสูญเสียปุ๋ยได้
2. ลดแรงงาน และเวลาในการให้ปุ๋ย
3. เพิ่มผลผลิตทั้งคุณภาพ และปริมาณ

ที่มา : ไทวอเตอร์ซิสเต็ม , สำนักนิเทศและถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาดิน กรมพัฒนาดิน

เรียบเรียงโดย : กลุ่มส่งเสริมการจัดการดินปุ๋ย กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย กรมส่งเสริมการเกษตร

ข่าวสารวิชาการ กอป.
ปีที่ 7 ฉบับที่ 12 เดือนธันวาคม 2566

การเลือกใช้ระบบให้น้ำ

1. พืชที่เหมาะสมกับระบบให้น้ำ

ระบบน้ำหยด : พืชที่ปลูกระยะห่างต้นชิดกัน และปลูกเป็นแนวยาว พืชมีระบบรากลึกไม่แผ่กว้าง

การให้น้ำแบบประหยัด : เหมาะกับไม้ผล เช่น ลำไย มะม่วงเงาะ ทุเรียน มะนาว ส้ม รวมทั้งพืชผักและพืชไร่ที่มีระยะแถวต่อต้นที่ห่างกัน

2. ดินและระบบให้น้ำ

ระบบน้ำหยด : เหมาะสำหรับดินที่มีปัญหา เช่น ดินเหนียวจะระบายน้ำได้ช้า อัตราซึมน้ำต่ำ หรือดินทรายที่มีอัตราซึมน้ำสูง ดินเค็มต้องให้ดินชั้นตลอดเวลาทำให้เกลือถูกผลักออก

การให้น้ำแบบประหยัด : เลือกหัวจ่ายน้ำที่เหมาะสมกับชนิดดิน ให้น้ำที่ไม่มากกว่าอัตราการซึมน้ำของดิน

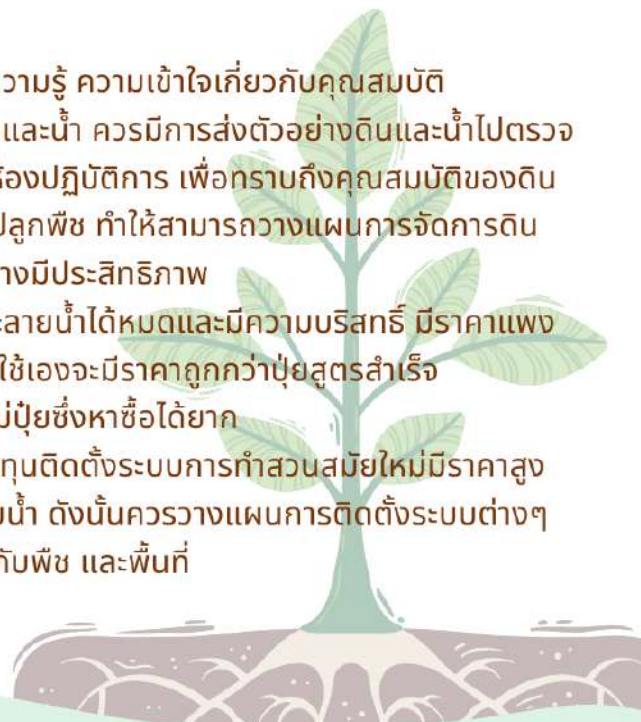
3. ระบบให้น้ำกับการจัดการปุ๋ยพร้อมระบบน้ำ

ระบบน้ำหยด : การให้ปุ๋ย ต้องมีกรองหรือระบบกรองเพื่อป้องกันการอุดตัน

การให้น้ำแบบประหยัด : อาจติดตั้งอุปกรณ์จ่ายปุ๋ยพร้อมระบบน้ำ หรือวิธีการให้ปุ๋ยทางดินวิธีอื่น เช่น การให้ปุ๋ยโดยการหว่านในรัศมีที่หัวจ่ายน้ำ การให้น้ำทั่วถึงแล้วละลายปุ๋ยลงไปในรากพืชได้

ข้อเสีย

1. ต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณสมบัติของดิน ปุ๋ย และน้ำ ควรมีการส่งตัวอย่างดินและน้ำไปตรวจวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ เพื่อทราบถึงคุณสมบัติของดินและน้ำ ที่ใช้ปลูกพืช ทำให้สามารถวางแผนการจัดการดินน้ำ ปุ๋ยได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ปุ๋ยที่ละลายน้ำได้หมดและมีความบริสุทธิ์ มีราคาแพง การผสมปุ๋ยใช้เองจะมีราคาถูกกว่าปุ๋ยสูตรสำเร็จ แต่ต้องใช้แม่ปุ๋ยซึ่งหาซื้อได้ยาก
3. การลงทุนติดตั้งระบบการทำสวนสมัยใหม่มีราคาสูง รวมถึงระบบน้ำ ดังนั้นควรวางแผนการติดตั้งระบบต่างๆ ให้เหมาะสมกับพืช และพื้นที่

เกษตรกรมีความคิดเห็นต่อ การให้บริการ **คลินิกพืช** อย่างไร...

มาทำความรู้จัก
คลินิกพืชกัน

“ขอบคุณท่านเกษตรตำบลลงคอนมากครับ
ที่คอยดูแลและเอาใจใส่เกษตรกรมากครับ”

สำนักงานเกษตรอำเภอสรรคบุรี จังหวัดชัยนาท

“น้องโน้ตให้บริการดีมาก ๆ พุดจาไพราะ
ยิ้มตลอด”

สำนักงานเกษตรอำเภอกุ้งช้าง จังหวัดน่าน

“การให้คำแนะนำและบริการดีมากค่ะ เจ้าหน้าที่ทุกคน
ให้ความอบอุ่น ดูแลดีเสมอต้นเสมอปลายค่ะ”

“ขอบคุณคุณเนสและพี่ๆที่ศูนย์ที่ให้พ่อแม่
พันธุ์มวนพืชมานาเพาะเพื่อใช้ที่สวนผักของ
เราที่สุรินทร์ ให้บริการและแนะนำดีมากค่ะ”

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดขอนแก่น

Scan QR code
ตอบแบบประเมินได้เลย
ทันทีหลังเข้ารับบริการ
ขอบคุณครับ

“เจ้าหน้าที่มาให้บริการติดตามที่แปลง สะดวก”

สำนักงานเกษตรอำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

“วินิจฉัยได้ตรงประเด็น บริการเป็นกันเองดีมาก”

ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืช จังหวัดสุพรรณบุรี

แบบประเมิน
การให้บริการคลินิกพืช

Contact Us

กรมส่งเสริมการเกษตร
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

<https://ppsf.doae.go.th>